

Sepelkyyhkykolonia männikössä nuolihaukan naapurina

JAAKKO WESSMAN

Kahtena vuonna olen todennut Rymättylässä sepelkyyhkyjen pesivän männynissä pienenä yhdyskuntana nuolihaukan naapurina.

Kun 5.7.1977 löysin nuolihaukan pesän, kiinnitin samalla huomiota pesän läheisyydessä pesiviin sepelkyyhkyihin. Nuolihaukan pesä oli sepelkyyhky-yhdyskunnan keskellä männynissä vanhassa variksenpesässä, n. 12 m korkealla. Totesin pesän ympäristöstä alle puolen hehtaarin alalla kahdeksan sepelkyyhkyyn pesää. Näistä ainakin seitsemässä pesintä oli käynnissä löytöajankohtana. Muutamissa pesissä näin ison poikasen, muutamista lähti emolintu lentoon. Kaikki pesät olivat männynissä, n. 6—12 m korkealla. Pesimäympäristö oli valoisaa, harvennettua mäntymetsää.

Jo vuonna 1975 olin tehnyt samantapaisia havaintoja. Silloin nuolihaukka pesi n. 900 m:n päässä vuoden 1977 pesäpaikalta. Pesä oli silloinkin männynissä vanhassa variksenpesässä n. 15 m korkealla ja ympäröivissä männynissä oli viisi sepelkyyhkyyn pesää 10—20 m korkealla. Pesintä oli 17.7. käynnissä ainakin kahdessa tai kolmessa pesässä. Pesimäympäristö oli tässäkin tapauksessa valoisaa, harvennettua mäntymetsää. Vuosina 1976 ja 1977 nuolihaukka ei pesinyt tällä paikalla. Myöskään sepelkyyhkyjen pesintää en tällöin todennut.

Nuolihaukka pesi menestyksellisesti sekä 1975 että 1977. Sepelkyyhkyjen pesintätuloksesta ei ole muuta tietoa kuin että useissa pesissä näkyi iso poikanen.

Sepelkyyhky suosii pesimäpaikkoinaan kuusi-koita, mutta Linkolan mukaan pesiä on yleisesti myös korkeissa, valoisissa hongikoissa (v. HAARTMAN ym. 1963—72: Pohjolan linnut värikuvin). Yhdyskuntapesinnästä Suomessa ei tiettävästi ole aikaisempia kirjallisuustietoja (SAARI, L. 1977: Sepelkyyhkyyn biologiasta Suomessa. — Helsingin yliopisto, Maatalous- ja metsä-eläintiet. laitos).

Sepelkyyhkyyn ja nuolihaukan naapuruus herättää eräitä kysymyksiä. Ensiksi, onko naapu-

ruus katsottava vain sattumaksi? Toiseksi, jos kyseessä on muu kuin sattuma, miten naapuruus on syntynyt ja mikä on sen merkitys kummallekin osapuolelle?

Voisi ehkä olettaa sepelkyyhkyjen saavan jotakin etua nuolihaukkojen lähellä pesimisestä. Sepelkyyhkyjen pesätappiot ovat normaaliympäristössä suuret, joten tehokas suoja on lajille arvokas. Valppaat nuolihaukat voivat ääntelylään paljastaa sepelkyyhkyille lähestyvät viholliset, kuten peto- ja varislinnut, ja epäilemättä ne myös karkoittavat näitä tehokkaasti pesänsä ympäristöstä. Valitettavasti ei päästy toteamaan, syntyikö sepelkyyhkyasutus nuolihaukan pesän ympärille vai asettuiko nuolihaukka pesimään jo paikalla olleeseen sepelkyyhky-yhdyskuntaan.

Päiväpetolintujen ja muiden lintujen pesintänaapuruudesta tiedetään useita lajipareja. Tällaisia ovat esimerkiksi merikotka ja västäräkki, kanahaukka ja pohjantikka (LINKOLA, P. 1967: *Ornis Fennica* 44:21—24) sekä ampuhaukka ja räkättirastas (v. HAARTMAN ym. 1963—72). Nämä sekä tässä kuvattu nuolihaukan ja sepelkyyhkyyn naapuruus lienevät kuitenkin jossakin määrin erityyppisiä.

Summary: Breeding association of the Wood Pigeon and the Hobby

In 1975 and 1977, five and eight nests of the Wood Pigeon *Columba palumbus* were found close to and around a nest of the Hobby *Falco subbuteo*. The habitat in both places was thinned pine stand. Grown young were seen in some Pigeon nests. The Hobbies may be assumed to provide effective protection against enemies of the Pigeons.